

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра державного управління
та місцевого самоврядування

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

збірник наукових праць
Випуск 2, 2014 р.

Рівне – 2014

Зміст випуску

<i>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДО-ЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Драган І.О. Формування нових управлінських підходів до взаємодії суб'єктів природо-ресурсних відносин.....	7
	Кальниш Ю. Г. Тенденції сучасного конституційного процесу: виклики для України.....	13
	Коваленко М. М. Богословська спадщина та державне управління: закономірність синтезу	17
	Пархоменко-Куцевіл О. І. Сучасні кадрові технології в системі державної служби України: теоретико-методологічні засади	24
	Римар М. В., Ватаманюк-Зелінська У. З. Нова економічна модель розвитку України в аспекті формування інтеграційних об'єднань у машинобудівному комплексі	31
	Романенко Є. О. Шляхи вдосконалення державної інформаційної політики України та державної комунікативної політики: дихотомія проблеми	36
	Акімова Л. М. Теоретико-методологічне обґрунтування аспектів державного регулювання ринку фінансових послуг	44
	Антонова С. Є., Вострікова Н. В. Інформаційно-аналітична підтримка прийняття управлінських рішень при державному управлінні водогосподарським комплексом України.....	49
	Лещенко С. І., Зелений В. М. Удосконалення державного регулювання інноваційної діяльності в Україні.....	56
	Корбутяк В. І., Герасимчук І. В. Необхідність розробки та основні засади новітньої концепції реформи медицини в Україні	61
	Павлов В. І., Ляхович О. О. Державне регулювання проектами державно-приватного партнерства в науково-інноваційній сфері України	67
<i>ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Акімов О. О. Психологічні складові процесу підготовки фахівців в галузі знань «державне управління» до міжкультурної комунікації	74
	Алейнікова О. В. Управлінський аспект стійкого розвитку самоорганізованої бізнес-системи	81
	Бондарчук Н. В. Соціальні пріоритети при формуванні державної політики розвитку інноваційного потенціалу України	86
	Шпак Ю. В. Формування системи продовольчої безпеки в Україні в умовах глобалізації ринків.....	91
	Сазонець І. Л., Маланчук Л. О. Економіко-екологічні механізми державного регулювання мінерально-сировинних ресурсів	98

Зміст випуску

	Федина К. М.	
	Пріоритетні напрямки реалізації енергозбереження в регіоні.....	103
	Цимбаюк В. І., Циганюк М. В.	
	Теоретико-правові аспекти організації судово-бухгалтерської експертизи.....	107
	Шанюк В. І.	
	Діаріуш і розвиток української журналістики	110
	Ярощук В. Г.	
	Принцип екологічної безпеки у водному праві України	116
	Галкін І. Г., Іщенко О. М.	
	Особливості кваліфікації злочинів при юридичній та фактичній помилці.....	122
	Вовк Ю. Є.	
	Місце та роль уряду в системі вищих органів державної влади і управління в період директорії української народної республіки.....	126
	Мельничук Ю. І.	
	Морально-етичні принципи медіації в Україні.....	131
	Водоп'ян Т. В.	
	Окремі проблеми вирішення справ про визнання недійсними правочинів, укладених адієздатною особою	135
	Сидорук В. Й.	
	Слово, що кликало до бою	139
	Луцьок П. О., Самороков В. О.	
	Розвиток адвокатури як один зі шляхів демократизації суспільства	144
<i>ЗАРУБІЖ- НИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВ- НОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Tomasz Wołowiec, Sylwia Ćmiel	
	Konsekwencje prawne norm zadłużenia jednostek amozządu terytorialnego według przepisów ustawy o finansach publicznych.....	149
	Іванюта П. В.	
	Роль держави в регулюванні ринкових відносин з врахуванням зарубіжного досвіду	159
	Малиновська О. А.	
	Європейський досвід інтеграції іммігрантів і уроки для України	164
	Петроє О. М.	
	Євро-інтеграційні пріоритети розвитку системи соціального діалогу в Україні	174
	Вимоги до оформлення статей.....	181

Contents of the issue

Contents of this issue

<i>THE THEORETICAL AND METHO- DOLOGICAL ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	<p>Dragan I. Formation of new administrative approaches to interaction subjects of natural resource relations 7</p> <p>Kal'nysh Y. Trends in modern constitutional process: challenges for Ukraine 13</p> <p>Kovalenko M. Theological heritage and governance: synthesis pattern 17</p> <p>Parhomenko-Kutsevil O. The modern technology personnel in the civil service of Ukraine: theoretical and methodological aspects 24</p> <p>Rymar M., Vatamanyuk-Zielinska U. New economic model of Ukraine concerning the establishment of integration associations in mechanical engineering 31</p> <p>Romanenko E. Ways to improve public policy information and Ukraine state communications policy: the dichotomy problems 36</p> <p>Akimova L. Theoretical and practical bases of the state regulation of financial services 44</p> <p>Antonov S., Vostrikova N. Information and analytical support of managerial decision making at the public administration of Ukrainian water complex 49</p> <p>Leshchenko S., Zelenuy V. Improving the regulation of innovation in Ukraine 56</p> <p>Korbutyak V., Gerasymchuk T. The need for development and the basic principles of the new concept of reform of medicine in Ukraine 61</p> <p>Pavlov V., Liakhovich O. State regulation of public-private partnerships in research and innovation field of Ukraine 67</p>
<i>THE PRACTICAL ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	<p>Akimov O. Psychological components of training in knowledge "governance" to intercultural communication 74</p> <p>Aleynikova O. Management aspects sustainable development of self-organizing business 81</p> <p>Bondarchuk N. V. Social priorities in the formation of public policy innovative potential Ukraine 86</p> <p>Shpak Yu. Formation of food security in Ukraine in globalizing markets 91</p> <p>Sazonets I., Malanchuk L. Economic and environmental state regulation of mineral resources 98</p>

	Fedina K.		
	Priority directions in realization of regional energy saving	103	
	Tsybaliuk V., Tsyhanyuk M.		
	Theoretical and legal aspects of forensic accounting.....	107	
	Shanyuk V.		
	Diariush and development of Ukrainian journalism.....	110	
	Yaroshchuk V.		
	Principle of ecological security of water law in Ukraine.....	116	
	Galkin I., Ischenko A.		
	Features of qualification of crimes attached to legal and actual errors....	122	
	Vovk Yu.,		
	Place and role of government in the higher of government and administration during the Ukrainian people's republic directory.....	126	
	Melnychuk Y.		
	Moral and ethical principles of mediation in Ukraine.....	131	
	Vodop'yan T.,		
	Some problems for handling a case for annulment transactions entered concluded incapacitated person.....	135	
	Sidoruk W.		
	A word calling in fight.....	139	
	Lutsyuk P., Samorokov V.,		
	Development of the employment as one of the ways of the democratization of society.....	144	
<i>THE FOREIGN GOVERNMENT EXPERIENCE OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	Thomas Wołowiec, Sylwia Ćmiel		
	Legal consequences of the standards of local government debt in a case of the act on public finance	149	
	Ivaniuta P.		
	The state's role in the regulation of the market and with regard to foreign experience	159	
	Malynovska O.		
	European experience of integration of immigrants and lessons for Ukraine	164	
	Petroye A. M.,		
	Euro-integration priorities of development system the social dialogue in Ukraine	174	
	Requirements for Authors.....	181	

усвідомленні етичних норм медіатора, які можна узагальнити у наступних положеннях:

1. Взаємоповага до учасників медіаційного процесу, дотримання загальних норм і принципів моралі;
2. Високопрофесійність медіатора (каліфікованість посередника);
3. Відвертість, у розкритті власних потреб, інтересів;
4. Взаємовідповідальність у вирішенні конфліктної ситуації;
5. Справедливість, що забезпечує послідовність та гуманістичну спрямованість у процесі розв'язання конфлікту;
6. Дотримання гідності людини.

Визначені вище основоположні принципи відновного правосуддя виступають універсальними критеріями та всезагальними нормами до становлення концепції відновного правосуддя в Україні.

Література:

1. Землянська В. В., Ільковець Л. Б., Сегедін В. Б. Впровадження відновного правосуддя у кримінальне судочинство України [Посібник] / В. В. Землянська, Л. Б. Ільковець, В. Б. Сегедін.- К.: Видавець Захаренко В. О., 2008. – 189с.
2. Керівні принципи № 14 для кращого виконання наявних Рекомендацій щодо медіації в сімейних справах і щодо медіації в цивільних справах [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf>

УДК 347.441.832:347.934

Водоп'ян Т. В.,

старший викладач кафедри спеціальних юридичних дисциплін
Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ВИРІШЕННЯ СПРАВ ПРО ВИЗНАННЯ НЕДІЙСНИМИ ПРАВочИНІВ, УКЛАДЕНИХ АДІЄЗДАТНОЮ ОСОБОЮ

Vodop'yan T.,
Senior Lecturer of of Specialist Legal Disciplines Department,
National University of Water Management and Nature Resources Use, Rivne

SOME PROBLEMS FOR HANDLING A CASE FOR ANNULMENT TRANSACTIONS ENTERED CONCLUDED INCAPACITATED PERSON

У статті розглянуто особливості вирішення судами справ про визнання недійсними правочинів, укладених адієздатною особою. Досліджено поняття «адієздатність», його зв'язок із поняттям «дієздатність». Проаналізовано

3. Европейського кодексу поведінки для медіаторів [Електронний ресурс] / Режим доступу:http://ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_ec_code_conduct_en.pdf

4. Сайт Українського центру медіації [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.ukrmediation.com.ua/>.

5. Етичний кодекс медіатора «Українського центру порозуміння» [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.commonground.org.ua/dld/2006_20_04_RJConf/22-ethical_codex.pdf

6. Маєрс Д. Международный обзор программ восстановительного правосудия / Д. Маєрс. – К. : Университетское издание «Пультсары», 2004 г. – 101 с.

References:

1. Zemlyanska, V. V., Ilkovets, L. B. and Sehedin, V. B. (2008), Vprovadzhennya vidnovnoho pravosuddya u kryminalne sudochynstvo Ukrayiny [The implementation of restorative justice in criminal proceedings Ukraine], Vydavets Zakharenko V. O., Kyiv, Ukraine.

2. The official site of Supreme Court of Ukraine, (2007), "Guidelines number 14 for better implementation of existing Recommendations on mediation in family matters and on mediation in civil matters", available at: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf> (Accessed 07 January 2007).

3. The official site of European Commission, "European Code of Conduct for Mediators", available at: http://ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_ec_code_conduct_en.pdf.

4. The official site of Ukrainian Mediation Center, available at: <http://www.ukrmediation.com.ua/>.

5. The official site of The practice of conflict resolution, (2006), "Code of Ethics mediator "Ukrainian Centre for Common Ground", available at: http://www.commonground.org.ua/dld/2006_20_04_RJConf/22-ethical_codex.pdf (Accessed 20 May 2006).

6. Maers D. (2004), Mezhdunarodnyj obzor programm vosstanovitel'nogo pravosudija, [International Review of programs to rebel-sional justice], Universitetskoe izdanie «Pul'sary», Kyiv, Ukraine.

порядок доказування неможливості усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними у момент вчинення правочину.

В статье рассмотрены особенности разрешения судами споров о признании недействительными сделок, заключенных недееспособным лицом. Исследовано понятие «адееспособность», его соотношение с понятием «дееспособность». Проанализировано порядок доказывания невозможности осознавать значения своих действий и (или) руководить ими в момент заключения сделки.

The controversy litigation features of recognition of transaction made by persons being temporary incapable as invalid by a court are considered in this article. The terms “a-ability” and its correspondence to the term “incapacity” are researched. Standards of evidence the impossibility to realize the significance of own actions and (or) direct them in the moment of making the agreement are analyzed.

Ключові слова: правочин, недійсність, дієздатність, адієздатність, судовий розгляд.

Ключевые слова: сделка, недействительность, дееспособность, адееспособность, судебное рассмотрение.

Keywords: agreement, invalidation, capacity, a-ability, litigation.

Постановка проблеми

Серед загальних вимог чинності правочину важливим є те, що волевиявлення учасника правочину має бути вільним і відповідати його внутрішній волі (ч. 3 ст. 203 ЦК України). Відтак, відсутність вільного волевиявлення особи при вчиненні правочинів є підставою для визнання їх недійсними у судовому порядку. Практика розгляду судами справ про визнання правочинів недійсними виявляє нечіткість окремих законодавчих положень, що закріплюють правові наслідки недійсності правочинів укладених в стані адієздатності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

У вітчизняній цивілістиці відсутні спеціальні дослідження недійсності правочинів, укладених фізичною особою, коли вона не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними. Окремі питання досліджувалися у працях таких науковців як О.А.Красавчіков, Я.Р. Веберс, В.А. Ойгензіхт, Т.В. Шепель та інших.

Постановка завдання

Аналіз особливостей вирішення судами справ про визнання недійсними правочинів, укладених адієздатною особою. Дослідження поняття «адієздатність», його зв'язок із поняттям «дієздатність».

Виклад основного матеріалу

В законодавстві України відсутні чіткі конструкції та диференціація поняття «адієздатність». Поняття адієздатність зазвичай розглядають в контексті

недієздатності та обмеженої дієздатності. Однак, від обмеженої дієздатності слід відрізнити стан, у якому юридично дієздатна фізична особа не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними. Для визначення такого стану в цивільному праві О.А. Красавчіков запропонував термін «адієздатність» [1, с. 87]. Проте, Я.Р.Веберс заперечуючи таку думку, вказує, що дієздатність визначається як юридичний стан, що виникає на основі судового рішення, відповідно стан, коли особа не могла розуміти значення своїх дій в певний момент неправильно розглядати як недієздатність чи адієздатність, оскільки одна й та ж особа не може бути одночасно дієздатною та недієздатною [2, с. 162].

В.А. Ойгензіхт вважає, що у випадку адієздатності має місце втрата волеєздатності як одного із елементів дієздатності, одного з аспектів його психологічного змісту [3, с. 18-45]. Такі дефекти волі він називав «неволеєздатністю» [3, с.105]. Іншими науковцями пропонувалося ввести таку категорію як «ступені неволеєздатності», яка б дозволила точніше передбачати обмеження та заборони; юридичним виразом цього поняття є повна чи часткова недієздатність особи (Л.Я. Данілова)[4, с. 14]. Зазначалось також про осіб, які тимчасово перебувають у стані неосудності (В.Я. Рясенцев) [5, с. 30].

Т.В. Шепель дає визначення адієздатності, як цивільно-правового стану нездатності внаслідок психічного захворювання вчинити правочин і нести відповідальність за завдану шкоду. Цей стан Т.В. Шепель пропонує характеризувати за допомогою

трьох критеріїв адієздатності: а) медичного, тобто наявність тимчасового чи хронічного психічного захворювання; б) психологічного – нездатності в момент вчинення правочину розуміти їх значення та керувати ними; в) юридичного, який розуміється як нездатність вчинити конкретний правочин і відповідати за завдану шкоду [6, с.10-21].

Основним моментом у понятті адієздатності є його зв'язок з таким аспектом дієздатності як правочиноздатність.

Законодавство по суті ускладнює кваліфікацію стану осіб, формально дієздатних, але коли вони перебувають в такому стані, що не могли розуміти значення своїх дій з точки зору його правосуб'єктності. Оскільки правочин в даному випадку визнається недійсним тільки у зв'язку з факторами, що впливають на правосуб'єктність особи, то спірним є погляд, відповідно до якого він вважається дієздатним в момент вчинення правочину. Законодавство встановлюючи, що недієздатними є тільки особи, визнані такими судом, чітко розрізняє осіб недієздатних та осіб формально дієздатних, але не здатних розуміти значення своїх дій в момент вчинення правочину. Разом з тим цивільне законодавство однозначно встановлює правову кваліфікацію вчинюваних ними правочинів. Правочини перших відносяться до абсолютно недійсних (нікчемний правочин), а других – до оспорюваних.

Стаття 225 ЦК України [7, с. 461] не містить терміну «стан», на відміну від от ЦК України 1963 року [8, с. 463]. Тобто законодавець свідомо (або помилково та несвідомо) не визначає причину (медичну, психологічну), з якої особа не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними, залишаючи за іншими особами (позивачем, його представником), фахівцями (адвокатом у справі, експертом — при призначенні експертизи) можливість визначення такої причини. Висловлюється думка, що для однакового розуміння та тлумачення цієї статті потрібно більш докладно визначити причину, що виключала здатність особи усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними (а конкретніше — ввести термін — «психічний стан» з формулюванням статті у варіанті — «правочин, який дієздатна фізична особа вчинила у момент, коли за своїм психічним станом вона не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними, може бути

визнаний судом недійсним...». Такий узагальнений термін, як «психічний стан» зможе задовольнити інтереси та потреби законодавця, фахівців та громадян України [9, с. 40-41].

Відповідно до статті 225 ЦК України правочин, який дієздатна фізична особа вчинила в момент, коли вона не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними, може бути визнаний судом недійсним за позовом цієї особи, а в разі її смерті - за позовом інших осіб, чиї цивільні права або інтереси порушені. У разі наступного визнання фізичної особи, яка вчинила правочин, недієздатною позов про визнання правочину недійсним може пред'явити її опікун.

Як роз'яснює Верховний Суду України в п. 16 Постанови Пленуму від 06.11.2009 № 9 «Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними» [10, 317], правила статті 225 ЦК України поширюються на ті випадки, коли фізичну особу не визнано недієздатною, однак у момент вчинення правочину особа перебувала в такому стані, коли вона не могла усвідомлювати значення своїх дій та (або) не могла керувати ними (тимчасовий психічний розлад, нервове потрясіння тощо).

Для визначення наявності такого стану на момент укладення правочину суд згідно з вимогами статті 145 ЦПК України [11] зобов'язаний призначити судово-психіатричну експертизу за клопотанням хоча б однієї зі сторін. Справи про визнання правочину недійсним з підстав вчинення їх особою у стані адієздатності вирішуються судом як із врахуванням висновку судово-психіатричної експертизи, так і інших доказів відповідно до вимог статті 212 ЦПК.

При розгляді справ за позовами про визнання недійсними заповітів на підставі статті 225, частини другої статті 1257 ЦК України суд відповідно до статті 145 ЦПК України за клопотанням хоча б однієї зі сторін зобов'язаний призначити посмертну судово-психіатричну експертизу. Висновок такої експертизи має стосуватися стану особи саме на момент вчинення правочину.

Що стосується живої людини, то проведення судово-психіатричної експертизи не є проблематичним, однак у випадку смерті особи, це завдання значно ускладнюється – посмертна експертиза потребує чималого кількості фактичного

матеріалу про спірний період життя людини, а позивачі не завжди можуть надати достатню кількість необхідних даних.

Висновок про тимчасову недієздатність учасника правочину внаслідок перебування у стані адієздатності повинен базуватися, на основі доказів, що свідчать про внутрішній, психічний стан особи в момент вчинення правочину. Не зважаючи на висновок експертизи в такій категорії справ є тільки одним із доказів та йому необхідно давати належну оцінку в сукупності з іншими доказами, будь-які інші обставини (такі як показання свідків про поведінку особи та ін.) набувають лише непрямого значення для встановлення факту, чи була здатною особа в конкретний момент вчинення правочину розуміти значення своїх дій та (або) керувати ними.

Довести той факт, що особа в момент вчинення правочину не могла усвідомлювати значення своїх дій та (або) не могла керувати ними, досить складно.

Існуючі на час вчинення правочину порушення психічної діяльності фізичної особи, які істотно впливали на здатність усвідомлювати значення своїх дій і керувати ними, самі по собі не є підставою для визнання вчиненого в такому стані правочину недійсним з підстав, передбачених частиною першою статті 225 ЦК України.

Враховуючи, що фізична особа у момент укладення договору виявляла ознаки психічного розладу, які що спричинили значний вплив на її здатність усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними, та обмежували таку здатність, не є підставою для визнання договору недійсним відповідно до ч. 1 ст. 225 ЦК України.

Таким чином, підставою для визнання правочину недійсним із зазначеної підстави може бути тільки абсолютна неспроможність особи у момент вчинення правочину розуміти значення своїх дій та (або) керувати ними та у основі рішення суду про недійсність правочину не можна покладати висновок експертизи, що ґрунтується на припущеннях (ч. 4 ст. 60 ЦПК України).

Слід зазначити, що правила ст. 225 ЦК України поширюються на випадки, коли фізична особа не є недієздатною за рішенням суду, однак у момент вчинення правочину вона перебувала в такому стані, коли не могла усвідомлювати значення своїх дій та (або) не могла керувати ними

(нервові потрясіння, тимчасовий психічний розлад та ін.).

Право на подання позову про оспорення правочину на цій підставі має особа, що уклала правочин, а також відповідно до ст. 225 ЦК України це право у разі її смерті надано особам, чії права та інтереси порушені. Якщо особу, яка уклала правочин згодом визнано недієздатною рішенням суду, право оспорення надано опікунові.

З аналізу практики розгляду судами справ аналізованої категорії вбачається, що деякі суди помилково розмежовують підстави для визнання правочинів недійсними, неправильно застосовуючи положення ст. 226 ЦК України до правовідносин, що підпадають під дію статті 225 ЦК України.

Наприклад, рішенням місцевого суду визнано недійсним договір дарування кімнати у квартирі спільного заселення, укладений 7.12.2005 р. між Особою 1 та Особою 2. Суд вірно встановив обставини справи і дійшов обґрунтованого висновку про те, що на час укладення спірного договору Особа 1 мала психічне захворювання, яке позбавляло її можливості усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними. Вказане підтверджено висновком судово-психіатричної експертизи, а тому договір дарування підлягає визнанню недійсним. Крім того, суд послався на те, що рішенням суду від 10.04.2006 р. Особу 1 визнано недієздатною, а відтак підставою для визнання договору дарування недійсним є стаття 226 ЦК України. Суд апеляційної інстанції у своїй ухвалі вірно зазначив, що недієздатною Особа 1 була визнана 10.04.2006 р., а тому лише з цього часу може йти мова про укладення договору недієздатною фізичною особою, оскільки оспорюваний договір вчинено 7.12.2005 р., тому спір слід було вирішити на підставі статті 225 ЦК України [12].

Серед справ про визнання правочинів вчинених фізичною особою у стані адієздатності недійсними питому вагу становлять справи про визнання недійсними заповітів, договорів дарування, купівлі-продажу, міни, банківських правочинів.

При розгляді справ про визнання недійсними заповітів, на підставі ст. 225 ЦК України зустрічаються випадки, коли суди розглядають справи без призначення у справі посмертної судово-психіатричної експертизи, а виключно на

підставі інших доказів — медичних довідок про наявність захворювань, показань свідків — приходять до висновку про наявність чи відсутність підстав для задоволення позову. Так як, у частині першій статті 225 ЦК України вживається термін «момент» вчинення правочину, відтак у разі призначення психіатричної експертизи необхідно ставити перед експертом питання щодо конкретно визначеного відрізка часу, оскільки навіть протягом одного дня психічний стан особи може варіюватися.

Необхідно зазначити, що експертний висновок не є беззаперечним фактом, а лише одним із доказів та повинен оцінюватись судом у сукупності з іншими.

Висновки

Підсумовуючи, можна стверджувати, що поняття адієздатності є недослідженим в достатній мірі в науці цивільного права, не визначені чіткі критерії цього правового явища. Українські суди на підставі ст. 225 ЦК України найчастіше вирішують питання пов'язані з недійсністю заповітів, крім того договорів купівлі продажу, дарування, банківського кредиту.

Слід визнати, що для визнання правочину недійсним потрібні достатні докази того, що особа не могла усвідомлювати значення своїх дій та (або) не могла керувати ними в момент його вчинення, при цьому висновок судово-психіатричної експертизи повинен свідчити про абсолютну неспроможність особи. Процес доведення перебування фізичної особи у стані адієздатності є досить складним.

6. Шепель Т. В. Деликт и психическое расстройство: цивилистический аспект : автореферат дис. ... д-ра юрид. н. : 12.00.03. / Т. В. Шепель; Российская академия государственной службы. – Томск, 2006. – 42 с.

7. Цивільний кодекс України // Офіційний Вісник України. - 2003. - № 11. - С. 1-461.

8. Цивільний кодекс України від 18 червня 1963 р. Верховна Рада УРСР // Відомості Верховної Ради УРСР.-1963.-№30. - С. 1-463.

9. Ілейко В. Р. Теоретичний аналіз понять «дієздатність», «недієздатність», «обмежена дієздатність» в Цивільному кодексі України у редакції від 16.01.2003 року / В. Р. Ілейко, В. Б. Первомайський // Архів психіатрії. — 2007. — Т. 13, № 1-2. — С. 38-42.

10. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України та постанов Верховного Суду України у справах цивільної юрисдикції. - Х.: Одиссей, 2012. - 456 с.

11. Цивільний процесуальний кодекс України // Офіційний Вісник України - 2004. - № 16 - С. 1 - 1088.

12. Практика розгляду судами цивільних справ про визнання правочинів недійсними [Електронний ресурс] / Режим доступу: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/42F78B0BAAD38DCAC2257B7C0044DC05](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/42F78B0BAAD38DCAC2257B7C0044DC05).

References:

1. Krasavchikov, O. A. (1958), *Juridicheskie fakty v sovetskom grazhdanskom prave*, [Legal facts in the Soviet civil law], *Juridicheskaja literatura*, Moskva.

2. Vebers, Ja. R. (1976), *Pravosubektnost grazhdan v sovetskom grazhdanskom i semejnem prave*, [Legal personality of citizens in the Soviet civil and family law], *Znanie*, Riga.

3. Ojgenziht, V. A. (1983), *Volja i voleizjavlenie*, [The will and the will of], Donish, Dushanbe.

4. Danilova, L. Ja. (2000), "Civil legal persons with mental disorders", *Juridicheskij mir*, vol. 3, p. 14.

5. Rjasencev, V. (1950), "Questions invalidity of transactions in the jurisprudence", *Socialisticheskaja zakonnost*, vol. 9, p. 30.

6. Shepel, T. V. (2006), "Delict and mental disorder: the civil law aspect", Ph.D. Thesis, Civil Law, Russian Academy of Public SLN, Tomsk, Rossija.

7. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy (2003), [Civil Code of Ukraine], *Ofitsiyni Visnyk Ukrainy*, vol. 11, pp. 1 – 461.

8. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 18 chervnia 1963 r. Verkhovna Rada URSR (1963), [Civil Code of Ukraine on June 18, 1963 the Supreme Soviet of the USSR], *Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR*, vol. 30, pp. 1 – 463.

9. Ілейко, В. Р. (2007), "The theoretical analysis of the concept of "capacity", "disability", "diminished capacity" in the Civil Code of Ukraine as amended on 16.01.2003", *Arkhiv psykhiiatrii*, tom 13, vol. 1-2, pp. 38-42.

10. Zbirnyk postanov Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy ta postanov Verkhovnoho Sudu Ukrainy u spravakh tsyvilnoi yurydyktsii (2012), [Collection of rulings of the Supreme Court of Ukraine and resolutions of the Supreme Court of Ukraine for Civil jurisdiction], Odisei, Kharkiv, Ukraine.

11. Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy, (2004), [Civil Procedure Code of Ukraine], *Ofitsiyni Visnyk Ukrainy*, vol. 16, pp. 1 - 1088.

12. The official site of Supreme Court of Ukraine (2003), "The practice of handling civil cases on recognition of invalid transactions", available at: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/42F78B0BAAD38DCAC2257B7C0044DC05](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/42F78B0BAAD38DCAC2257B7C0044DC05).

УДК 070(091) (438)

Сидорук В. Й.,

к.іст.н. , доцент кафедри міжнародного права та юридичної журналістики

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

СЛОВО, ЩО КЛИКАЛО ДО БОЮ

Sidoruk W.

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor of International Law and Legal Journalism Department
National University of Water Management and Nature Resources Use, Rivne

A WORD CALLING IN FIGHT

Автор розкриває роль преси Спілки польських патріотів у створенні польських військових формувань на радянській території в період другої світової війни.

Автор раскрывает роль прессы Союза польских патриотов в создании польских военных формирований на советской территории в период второй мировой войны.

An author exposes the role of the Polish patriots Union press in the creation of Polish armed forces at soviet territory in the period of the Second world war.